SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 961
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**
datum: 17 juni 2022

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Vlaams Integraal Actieplan Marien Zwerfvuil - Aanpak vervuiling door plastic nurdles

In opvolging van mijn schriftelijke vragen nr. 642 van 18 februari 2021 en nr. 1214 van 6 juli 2021 heb ik enkele bijkomende vragen over de aanpak van nurdleverlies.

Maatregel 21 van het Vlaams Integraal Actieplan Marien Zwerfvuil formuleert initiatieven om verlies van plastic nurdles te vermijden. Ik citeer: "Operation Clean Sweep uitdragen naar bedrijven die pellets produceren, opslaan, transporteren of verwerken." Partners die vermeld worden zijn: "OVAM i.s.m. industrie, waterwegbeheerder en havens."

Deze actie is ook opgenomen in het Kunststoffenplan 2020-2025, onder:

- Actie 12: We moedigen bedrijven aan om zich te engageren voor Operation Clean Sweep (OCS), om het verlies van pellets in het milieu tegen te gaan.
- Actie 13: We onderzoeken welke meer dwingende maatregelen van overheidswege kunnen bijdragen aan het beperken van pelletverlies.

Er werd een onderzoek opgestart door de Universiteit Antwerpen (UA), die het pelletverlies en de stroom aan pellets in de Port of Antwerp in kaart brengt. Daarnaast gaf de minister als antwoord op schriftelijke vraag nr. 642 van 18 februari 2021 aan dat er ook een nulmeting liep rond de plastic flux vanuit onze rivieren naar het marien milieu, uitgevoerd door het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) in samenwerking met enkele universiteiten. Ten tijde van mijn vraag nr. 1214 van 6 juli 2021 waren de onderzoeksrapporten nog niet afgerond.

1. Wat is de stand van zaken sinds het antwoord op vraag nr. 1214 wat actie 21 betreft van het actieplan marien zwerfvuil en inzake actie 12 van het kunsstoffenplan?
2. Wat zijn de resultaten van het onderzoek uitgevoerd door de UA in de Port of Antwerp?
3. Wat zijn de resultaten van de nulmeting uitgevoerd door het VLIZ?
4. Actie 13 van het kunststoffenplan geeft aan dat de minister onderzoekt of zij dwingende maatregelen zal nemen om het pelletverlies te beperken. Als antwoord op mijn vraag nr. 1214 van 6 juli 2021 gaf de minister aan dat er momenteel een traject loopt om te kijken of die dwingende maatregelen nodig zijn.

   In welke fase zit het traject? Zijn er al dwingende maatregelen genomen?
5. Als antwoord op mijn vraag nr. 1214 van 6 juli 2021 gaf de minister aan dat er een voorstel voor 'BBT-onderzoek voor pelletverliezen' voorlag bij de Minaraad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen). Indien dit goedgekeurd werd, kon de studie in 2022 opstarten.

Vlaams Parlement

Is de studie opgestart? Wat zijn de precieze doelstellingen van de studie? Indien de studie niet is opgestart, wat is de reden?

6. Heeft de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) via het LIFE IP-project C-MARTLIFE al onderzoek gevoerd naar het nemen van bijkomende maatregelen? Zo ja, wat waren de resultaten van dat onderzoek? Welke beslissingen werden al genomen op basis van het onderzoek?
7. Welke acties werden in het omgevingshandhavingsplan 2022 opgenomen om de controle op pelletverlies op te drijven?
8. Welke acties hebben de partijen in de samenwerkingsovereenkomst tussen de OVAM en Port of Antwerp al ondernomen om de samenwerking verder uit te bouwen zodat handhaving en sanctioneren gewaarborgd is? Is er in het kader van deze overeenkomst al regelgeving tot stand gekomen om het verliezen van kunststofpellets in het milieu te voorkomen?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 961 van 17 juni 2022
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

---

1. Operation Clean Sweep is een initiatief van de sector zelf (Plastics Europe en essenscia). Dit initiatief heeft als doel bedrijven uit de hele kunststof waardeketen te begeleiden bij de implementatie van noodzakelijke maatregelen ter voorkoming van kunststof pellet verliezen. Actie 12 had tot doel om zoveel mogelijk bedrijven aan te moedigen zich te engageren voor OCS. Leden van Plastics Europe zijn verplicht het OCS charter te tekenen. Recent heeft ook Denuo OCS mee ondertekend.

2. Het onderzoek loopt dit jaar verder en er is nog geen eindrapport beschikbaar.

3. Voor deze unieke en omvangrijke studie werden gedurende twee jaar 346 staalnames uitgevoerd op 20 locaties in directe verbinding met de Noordzee. Dit maakt de studie één van de grootste binnen haar soort binnen de EU. In de nulmeting worden zowel macro- als microplastics gemeten in de waterkolom en ook in het sediment. Plastic pellets worden hierin meegenomen, maar niet apart gemeten. Er is gemeten in de Schelde/kanaal Gent-Terneuzen en de haven van Nieuwpoort en Oostende. Op basis van deze metingen en de modellering van de KULeuven is men tot een ruwe nulmeting gekomen, die moet gezien worden als een eerste momentopname Een evaluatiemoment is voorzien in 2024-2025. Dan zal er op een identieke manier een opvolgmeting gebeuren. Mijn administratie heeft het rapport bekeken en ik kan de voornaamste conclusies als volgt samenvatten. Er heerst de algemene veronderstelling dat waterlopen een grote bron of aanvoer van plastic naar zee zijn. Hier wordt echter aangetoond dat het plastic uit de Schelde veel dichter bij huis blijft. Het plastic (macro- en microplastic) blijft als het ware in het Schelde estuarium gevangen. Ten gevolge van de asymmetrische getijdenwerking, wordt mogelijks ook plastic uit zee verzameld in de estuaria van rivieren. Toekomstig onderzoek zal moeten uitwijzen of het Schelde estuarium, met een sterke asymmetrische getijdenwerking, een uitzonderlijke situatie vormt, en wat de bevindingen zijn voor andere waterlopen naar zee. Het rapport is nog maar recent publiek beschikbaar gemaakt.

4. Er is intussen een Vlarem-ontwerptekst opgemaakt om kunststof pellet verliezen door bedrijven te voorkomen en schade als gevolg van spills te beperken. Deze ontwerptekst is overgemaakt aan AGOP en zal worden ingeschoven in de lopende Vlarem-trein, waarna een publieke consultatie volgt. Deze ontwerptekst bevat voornamelijk doelvoorschriften en preventiemaatregelen om spills te vermijden. Een BBT-studie, waaruit specifieke middelenvoorschriften en eventueel bijkomende maatregelen zullen komen, zal dan een verdere invulling geven aan dit wettelijk kader.

5. De BBT-studie is goedgekeurd en van start gegaan. De doelstelling van de BBT studie is om technieken en maatregelen te identificeren om kunststofgranulaatverliezen (pellets, flakes of poeder) over de hele toeleveringsketen te voorkomen en te beperken. Hieruit zullen dan concrete aanbevelingen komen voor Vlarem-milieuvoorwaarden.

6. Actie 12 en actie 13 van het Uitvoeringsplan Kunststoffen worden beide deels uitgevoerd met middelen van het Cmartlife project. De bijkomende maatregelen zijn het dwingend kader dat in Vlarem zal worden uitgewerkt. Maatregelen op het Europese niveau zullen ook opgevolgd worden vanuit Cmartlife. Met financiële steun van

Cmartlife heeft het VIL in samenwerking met OVAM lerende netwerken opgezet om kunststof pellet verliezen te beperken. Bedrijven over de hele toeleveringsketen nemen hier aan deel. Het doel van dit lerend netwerk is voorbeelden van goede praktijk uitwisselen. Er zullen bedrijven deelnemen die al zeer ver staan in het voorkomen van kunststof pellet verliezen, maar ook bedrijven die nog aan de start staan van dit traject. Bedrijven die nog geen lid zijn van OCS, worden op deze manier ook bereikt. Bovendien zal dit lerend netwerk zal ook input aanleveren voor de BBT-studie.

7. In het omgevingshandhavingsplan van de Afdeling Handhaving van het Departement Omgeving is volgende opgenomen met betrekking tot de handhaving op kunststof pellet verlies: "In 2022-2023 voert de Omgevingsinspectie gerichte controles uit bij de inrichtingen actief in deze keten, gaande van de producenten van de kunststofpellets, logistieke bedrijven, verwerkers van de kunststofpellets en afvalstoffenbedrijven (overslagbedrijven, sorteerbedrijven, recyclagebedrijven) om het verlies van de kunststofpellets of fijne kunststofdeeltjes maximaal te voorkomen." In het jaar 2022 zullen een 15-tal klasse 1-bedrijven, verspreid over Vlaanderen, specifiek op dit gegeven gecontroleerd worden. Daarnaast zullen ook opvolgcontroles uitgevoerd worden van eerder uitgevoerde controles.

8. De Vlarem-ontwerptekst en de BBT-studie zijn opgenomen in het samenwerkingsakkoord voor dit jaar. Binnen dit kader kunnen dan nieuwe handhavende rollen voor het Departement Omgeving en complementair regulerende rollen voor de Haven van Antwerpen (HA) gedetecteerd worden.